

**Debreceni Egyetem
Fogorvostudományi Kar**

INTÉZKEDÉSI TERV

Fogorvostudományi Doktori Iskola

2019

2019. április 5.

A FOGORVOSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA „JÖVŐKÉPE”

2019. április 5.

A Fogorvostudományi Kutatások c. Doktori Programot 2000-ben akkreditálták. A programban 17 tudományos fokozattal rendelkező oktató (köztük 3 az orvostudomány doktora) kezdett dolgozni. Az oktatói összetétel időközben változott munkahely-változás, elhalálozás, valamint fiatalabb oktatóknak a programba kerülése miatt. A program néhány éve besorolást nyert a Multidiszciplináris Orvostudomány elnevezésű doktori iskolába (vezető: Muszbek László akadémikus). Az iskola két programot integrált. Miután az új rendeletek nem tették lehetővé a multi- (vagy inter-) diszciplináris doktori iskolák működését, ezért 2009-ben úgy láttuk helyesnek, hogy a 14 minősített oktatót, 14 nappali és 2 levelező Ph.D. hallgatót valamint 8 doktorjelölti státuszban lévő hallgatót magában foglaló program váljék doktori iskolává, hiszen időközben a Fogorvostudományi Szak Fogorvostudományi Karrá alakult (2003-ban).

Akkreditálás időpontja: 2010. január 22.(Határozat száma: 2010/1/XI/2/358 MAB).

A 2013. Szeptemberében lezárult Magyar Akkreditációs Bizottság által végzett, törzstagokat érintő ellenőrzés feltételeinek a Doktori Iskola eleget tett. A 2016 évi akkreditáció során a Doktori Iskola megfelelt minősítés kapott (MAB határozat száma: 2016/8/X/5/2/1024), így munkánkat zavartalanul folytathatjuk tovább.

A 21 oktató közül 18 fő a Fogorvostudományi Kar főállású oktatója. 4 törzstagnak tekintett fő az MTA doktora (Márton Ildikó, Matesz Klára, Nánási Péter, Szondy Zsuzsa), további 4 fő egyetemi tanár (Dezső Balázs, Hegedűs Csaba, Juhász István, Jenei Attila Péter).

A Fogorvostudományi Doktori iskola fő célja új lendületet adni a fogorvostudomány területén történő folyamatos kutatásnak és fejlesztésnek. A program erősségeit (amelyek garantálhatják a további fejlődést) az alábbiakban látom:

- a program a kutatási területek széles skáláját kínálja, ez ideális lehetőséget kínál kollaborációkra, ezekkel a lehetőségekkel a jövőben fokozottabban kívánunk élni,
- jelenleg 10 doktorjelölt hallgatónkból 2 fő véde a közeljövőben lezajlik, melyet a fennmaradó hallgatók fokozatszerzése követ az elkövetkező 1-2 év folyamán,
- a 2014 év folyamán új törzstag akkreditáció során Dr. Dezső Balázs és Dr. Juhász István is a DI törzstagjai közé került,
- a TDK-munkák alapján további Ph.D.-hallgatók felvétele várható,
- a törzstagok túlnyomó többségének közös közleményekkel dokumentált kapcsolatainak vannak hazai és kiváló külföldi fogorvostani kutatásokat végző laboratóriumokkal,

ezek a kapcsolatok tovább fejleszthetők és az orvostudomány jelentős részét képező fogorvostudományi Ph.D.-képzés szolgálatába állíthatók, mely Magyarországon is nagyon kívánatos,

- a DE Fogorvostudományi Kara díszdoktorrá avatta Dr. Irma Thesleff professzor asszonyt, aki a legkiemelkedőbb fogorvostudományi kutatásokkal foglalkozik (korábban maga is gyakorló fogorvos volt), és akit már évek óta eredményes tudományos kapcsolat fűz a Karhoz.
- Thesleff professzor munkacsoportja lehetőséget biztosít majd fiatal oktatóink rövid és hosszabb távú tanulmányúton történő tudományos képzésére, emellett ösztöndíjas és előadói utak lehetővé tételében, megszervezésében. Laboratóriumában itthon el nem végezhető nagyműszeres mérések lesznek kivitelezhetők, ez is erősíti majd a tudományos kooperációs együttműködést. Közreműködésével közös pályázatokat tervezünk írni, amelyek a Fogorvostudományi Kar laboratóriumi felszerelésének jelentős bővítését eredményezhetik.
- A Thesleff professzorral kialakított kapcsolatrendszer remélhetőleg hozzájárul majd ahhoz, hogy a Fogorvostudományi Kar prosperáló nemzetközi kapcsolatai is szélesedjenek, ezáltal jobban bekapcsolódjanak az európai fogorvostani alap kutatások fő áramába.
- 2013-ban a Fogorvostudományi Kar és a Fogorvostudományi Doktori Iskola vendégül látta David T. W. Wong intézetvezető professzort az UCLA-ról (Kaliforniai Egyetem, USA), aki a szájüregi tumorkutatás és diagnosztika, valamint a nyáldiagnosztika elismert nemzetközi szakértője és utatója. Prof. Wong látogatása alapján jövőbeli kollaborációs lehetőségek látszanak körvonalazódni.
- 2010-ben a DE Kutatóegyetemi címet nyert el és elindult a kutatóegyetemi program, amelyen öt fókuszterületen, akadémiai kutatócsoportokhoz, doktori iskolákhoz és innovatív kutatói teamhez kapcsolódóan 118 kutatócsoport dolgozik.
- Csaknem 3 milliárd forint EU-forrást és több százmillió forint önerőt fordít arra az intézmény, hogy még eredményesebbé tegye a kutatást a molekulatudomány, a fizika-számítás-, és anyagtudomány, a molekuláris medicina, az egészség- és környezettudomány, illetve a nyelvtechnológia és bioetika területén.
- A programban résztvevő oktatók jelenleg futó grantjaik, a DE kutatóegyetemi TÁMOP 4.2.1./B-09/1(KONV-201-0007) pályázatban elnyert összegek és a Debreceni Egyetem tudományos képzés műhelyei támogatása” projekt keretében (TÁMOP-4.2.2.B-15/1/KONV-2015-0001) elnyert támogatás elfogadható anyagi garanciát jelent az iskola képzési programjának teljesítéséhez.
- A FODI törzstagja (közülük többen, mint kutatócsoport vezető) és Ph.D. hallgatói több kutatócsoport munkájában vesznek részt.
- 2017-2018 években bővült a FODI szakmai állománya: Dr. Gaál Botond, Dr. Varga István, Dr. Tar Ildikó, Dr. Bágyi Kinga és Dr. Köröskényi Kriszina oktatóként és témavezetőként csatlakozott Doktori Iskolánkhoz.

A Fogorvostudományi Doktori Iskola törzstagjainak (I) és oktatóinak (II) utánpótlására vonatkozó elképzelések

- I.** A Doktori iskolának jelenleg 8 törzstagja van, de az iskola oktatói között jelenleg is számos nemzetközileg elismert kollega van, akik mind szakmai mind tudományos tevékenységük révén a jövőben törzstaggyá válhatnak. Reményeink szerint témavezetőink hamarosan megfelelnek majd a törzstaggyá válás kritériumainak.
- II.** Az elmúlt években a Fogorvostudományi Karon több kolléga, 2000-2003 között dr. Hegedűs Csaba, dr. Szilágyi Andrea, dr. Felszeghy Szabolcs, dr. Angyal János, dr. Redl Pál, a kari átalakulás óta 2003-2009 között dr. Bácskai Tímea, Sarang Zsolt, dr. Halasi Gábor, dr. Máthéné, dr. Szigeti Zsuzsa, dr. Mészár Zoltán, dr. Birinyi Péter, dr. Rácz Éva, dr. Radics Tünde, dr. Alberth Márta, dr. Nemes Judit, dr. Bistey Tamás, dr. Marincsák Rita, dr. Bágyi Kinga, 2010-től dr. Deák Ádám, Tóth Katalin Ágnes, dr. Szabó Adrienne, Tar Ildikó, Köröskényi Krisztina, dr. Bárándi László, Gaál Botond, Szalóki Melinda, Garabuczi Éva, Pallai Anna, Kiss Beáta, Bakó József, Sándor Katalin, dr. Papp Tamás, dr. Kovalecz Gabriella, dr. Joós Gergely és dr. Pályu Eszter sikeresen megvédte Egyetemi Doktori értekezését, akik közül 3 főnek az oktatói akkreditálása a közeljövőben várható.
A Fogorvostudományi Karon jelenleg 1 nappali és 4 levelezős Ph.D. hallgató, illetve 11 doktorjelölt van, akik biztosítják Iskolánk oktatói utánpótlását.
- III.** A Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Kar akkreditált témavezetői, számos önálló Ph.D. kurzust és speciális képzési profilú témákat vezetnek. Oktatóink egyre több érdekes témát kínálnak fel a hallgatóknak és a fiatal orvosoknak, amelynek alapján egyre jelentősebb a közlési aktivitás és sikeresebb a tudományos utánpótlás nevelése.

A fogászati kezelések területe az elmúlt évtizedekben nagyon látványos és gyors fejlődést mutatott. Ez vonatkozik az alkalmazott anyagokra, technikákra és kezelési módokra. Magyarországon az elmúlt években jelentősen visszaesett a fogorvostudomány terén a tudományos munka iránti érdeklődés.

A Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karán a Fogorvostudományi Doktori Iskola megalakulásának fő célja, hogy új lendületet adjon a fogorvostudományi kutatások fellendítésére, igényes és eredményes kutató műhelyek létrehozása formájában.

A fogorvostudományi kutatócsoportok témái és tevékenységei, a kutatási érdeklődés spektruma igen széles körben mozog az alapkutatástól az alkalmazott kutatásig, közöttük szerepel a szájüregi gyulladáshoz és daganatos kórformák pathomechanizmusainak immunológiai és molekuláris vizsgáló módszerekkel történő vizsgálata, in-situ alkalmazható biodegradálható nanokompozitok előállítása és vizsgálata, Ti implantátum felületmódosítása, a gyermekek fogászati félelmének és szorongásának vizsgálata, az antibiotikumok és antimikotikumok kiválasztódása a nyálban, a fogfejlődésben és a dentális szövetek regenerációjában szerepet játszó géneknek, szabályzó fehérjéknek, valamint a fogtelep

epitheliális eredetű őssejtjeinek molekuláris mintázatának vizsgálata, háromdimenziós (3D) mérési módszer és nanokompozitok alkalmazása a fogászatban, a "soft" szteroid készítmények nyálkahártyán át történő felszívódásának in vitro vizsgálata, a lakosság szájüregi egészségi állapotának felmérésére, szájüregi rehabilitációját követő életminőség változás tanulmányozása és az észak-magyarországi régióban protetikai ellátásban részesülő betegek életminőség javulásának vizsgálata. Emellett Doktori Iskolánkban aktív kutatómunka folyik elméleti orvostudományok területén is, aktuális kutatási témáink közé tartozik többek között a celluláris szívelektrofiziológia, a sejtfelszíni fehérje molekulák topográfiai viszonyainak analízise fluoreszcens és különböző nagyfelbontású mikroszkópos technikákkal, a membrán fehérjék dinamikai sajátosságait leíró korszerű technikák kidolgozása, illetve adaptálása, immunológiai és jelátviteli folyamatok vizsgálatára (áramlási citometria, spektrofluorimetria atom-erő mikroszkópia és digitális image mikroszkópia), az idegrendszer sensorimotoros működésében szereplő agytörzsi neuronhálózatok vizsgálata gerincesekben, az extracelluláris matrix (ECM) összetételének változása az idegi sérülés után a neuronhálózatokban, a regenerációs és a plaszticitási folyamatokban valamint az embrionális fejlődés során, az extracelluláris matrix rendezett makromolekuláris szerkezetének vizsgálata különböző életkorú speciestek kötőszövetében, elsősorban ízületi porcában, szubmikroszkópos vizsgáló módszerekkel, az apoptózis jelátviteli útvonalainak, az apoptotikus sejtek immunmoduláló hatásának valamint a makrofágok gyulladási válaszát és fagocitáló kapacitását szabályozó szignálutaknak a vizsgálata, akut és krónikus sebgyógyulási folyamatok vizsgálata. Klinikai vonatkozású témáink a melanoma, bazálsejtes carcinoma, pemphigus vulgaris tanulmányozására szolgáló in vivo modellek kifejlesztését és karakterizálását, a szájüregi gyulladásos folyamatok hatásának vizsgálatát a kardiovaszkuláris kórképek, a krónikus obstruktív tüdőbetegség, a diabetes, a koraszülés és a csontritkulás morbiditására, a nyáltermelés szabályozásának molekuláris mechanizmusai, a szöveti transzglutamináz fogfejlődésben betöltött szerepének vizsgálata, fogak jellemzése a kemoterápiával kezelt gyermekkori daganatos betegségben szenvedő gyermekek körében a kemoterápia mellékhatásaként kialakuló szájnyálkahártya gyulladás életminőségre gyakorolt hatásának vizsgálata, illetve a különböző szájüregi indexek eredményeinek a gyermekek saját megítélésű szájegészségi állapotával történő eltéréseinek elemzését célozzák meg.

Kiemelten kívánjuk kezelni azokat a promóciós lehetőségeinket, melyekkel vonzóvá tehetjük a tudományt a fiatal fogszakorvosaink számára is, ezáltal is utánpótlást biztosítva doktori iskolánk, a jövő fogorvosi kutatónemzedék számára.

A jövőben szeretnénk az elmúlt évek dinamikus fejlődését folytatni, további lendületet adva a debreceni és a magyar fogorvosképzés tudományos fejlődésének, hogy ezzel is emelhesük a fogorvostudomány hazai és nemzetközi megbecsülését.

Dr. Márton Ildikó

egyetemi tanár

a FODI vezetője